

1 Vi må ta vare på forbrukernes rettigheter, spare 2 lommebok og miljøet!

3 Dagens forbrukere har mindre rettigheter enn før. Om du idag kjøper en ny
4 iPhone, Mac, Laptop eller Skjerm Brett har du mindre rett over den enn du hadde
5 tidligere. Store teknologigiganter som Apple og Samsung har i dag gjort det
6 ekstremt vanskelig å reparere smarttelefonene de produserer. I følge iFixit
7 (www.ifixit.com et amerikansk selskap spesialisert i reparasjons guider av
8 bærbare datamaskiner, tabletter og smarttelefoner og skårer reparasjons
9 mulighetene til enheter) så scorer den nyeste iPhone 13 Pro, 5 av 10 i
10 reparasjonsmulighet. Samsungs mobiltelefoner scorer i gjennomsnitt 4 av 10 på
11 reparasjonsmulighet.

12 Dagens bærbare datamaskiner fra Microsoft og Apple (MacBook og Surface) er
13 ikke bedre. Det er praktisk talt ikke mulig å reparere eller bytte deler som for
14 eksempel batteriet selv på dem. Så du må ta den inn til en reparatør. Men i dag er
15 det kun autoriserte reparatører som har muligheten til å reparere
16 teknologigigantenes produkter, Siden de nekter å selge originaldeler til
17 tredjeparts reparatører. Og for å bli tredjeparts reparatør må du betale enorme
18 lisensavgifter, og underskrive at du kun skal reparere den enkelte produsents
19 enheter. For å forsikre seg så bruker teknologigigantene operativsystemet eller
20 programvare til å sperre funksjoner eller enheten, slik at den ikke fungerer slik
21 den skal. Microsofts, Surface Laptop 3 15" fra 2019 scorer 5 av 10 i
22 reparasjonsmulighet ifølge iFixit, og Apples 16" MacBook Pro fra 2019 scorer 1 av
23 10 på reparasjonsmulighet.

24 Det er ikke bare på teknologigigantene som gjør reparasjoner vanskelig John
25 Deere, som er en av verdens største traktorprodusenter har sagt at «Når du
26 kjøper en John Deere traktor, kjøper du kun en lisens som lar deg bruke traktoren
27 ut dens levetid». (Kilde: <https://www.wired.com/2015/04/dmca-ownership-john-deere/>). Det lager en vanskelig situasjon hvor om du selv skal reparere en
28 nyere John Deere i dag traktor må du mest sannsynlig ta den med til et autorisert
29 verksted. Fordi de bruker programvare som kan gjøre at du risikere at funksjoner
30 blir nedstengt, og traktoren blir mindre brukbar.
31

32 Problemet med selskaper som opererer slikt, er at det kan ha en ringvirkende
33 effekt, hvor andre selskaper i andre industrier ser at de kan komme seg unna med
34 slik praksis. Det kan være med på å øke andelen elektronisk avfall som havner på
35 deponier, siden det ofte kan bli billigere å kjøpe nytt enn å få det reparert. Og
36 fordi det ikke er andre enn selskapets egne autoriserte reparatører som får
37 mulighet til å utføre reparasjoner. Det er også med på å skape en kjøpe og kast
38 kultur. Det ville vært mer gunstig for lommeboka og miljøet om man kunne brukt
39 ting lengre.

40

41 Senterungdommen mener at:

- 42 - Selskapene kan ikke nekte tredjepartsreparatører i å reparere elektronikk
43 og kjøretøy.
- 44 - Selskaper må gjøre det lettere for forbrukere og tredjepartsreparatører å
45 reparere det de produserer, fordi det vil gjøre det lettere å bruke
46 elektronikk og kjøretøy lengere og vil være gunstig for lommeboka og
47 klimaet.
- 48 - Produsenter må forbys å selge elektronikk og kjøretøy som ikke kan
49 repareres.
- 50 - Kjøper du ett produkt, så eier du produktet og det som følger med
51 produktet, det vil si selve produktet, programvaren og annet som måtte
52 følge med.

53

54 Innsendt av Ivan Jessen.

55

56

57

58